

SL(5)540 – Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 2) 2020

Cefndir a Diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Cymru) ("y prif Reoliadau"), a daethant i rym am 12.01 a.m. ar 25 Ebrill 2020.

Diwygiwyd y prif Reoliadau o'r blaen gan Reoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Cymru) (Diwygio) 2020, a ddaeth i rym am 12.01 a.m. ar 7 Ebrill 2020.

Yn benodol, mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio rheoliad 3 (cyfarwyddiadau terfynu), rheoliadau 4 – 6A (gofyniad cadw pellter corfforol), rheoliad 8 (cyfyngiadau ar adael y man lle mae pobl yn byw), rheoliad 10 (gorfodi) ac yn gwneud mân-newidiadau pellach a chanlyniadol i'r prif Reoliadau.

Gwneir y Rheoliadau hyn o dan adrannau 45C(1), (3)(c), 45F(2) a 45P o Ddeddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 ("Deddf 1984").

Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud mewn ymateb i'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd o ganlyniad i fynychder a lledaeniad coronafeirws syndrom anadlol aciwt difrifol 2 (SARS-CoV-2) yng Nghymru.

Diben y prif Reoliadau – y mae'r Rheoliadau hyn yn eu diwygio – yw:

- rhoi cyfyngiadau ar symudiadau unigolion, gan nodi amgylchiadau pan gânt adael y man lle y maent yn byw ac atal grwpiau o fwy na dau o bobl rhag ymgynnull, ac eithrio mewn amgylchiadau penodol;
- ei gwneud yn ofynnol cau busnesau penodol a gosod gofynion ar fusnesau eraill, yn ogystal â dyletswyddau i gau llwybrau troed cyhoeddus penodol a thir, er mwyn diogelu rhag y risgiau i iechyd y cyhoedd sy'n deillio o'r coronafeirws.

At hynny, gwnaeth y prif Reoliadau ddisodli Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Cau Busnes) (Cymru) 2020 ("y Rheoliadau Cau Busnes") a Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws: Cau Busnesau Hamdden, Llwybrau Troed a Thir Mynediad) (Cymru) 2020 ("y Rheoliadau Busnesau Hamdden").

Gweithdrefn

Gwneud cadarnhaol: mae'r Rheoliadau eisoes wedi eu gwneud, ond mae angen i'r Senedd eu cymeradwyo er mwyn iddynt barhau mewn grym am fwy nag 28 diwrnod.

Materion technegol: craffu

Ni nodwyd unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Rhinweddau: craffu

Mae'r pwyntiau canlynol wedi'u nodi i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion neu bolisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

Mae'r Memorandwm Esboniadol sy'n cyd-fynd â'r Rheoliadau hyn yn nodi asesiad Llywodraeth Cymru o'r ymyrraeth â hawliau unigol penodol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a Siarter Hawliau Sylfaenol yr UE.

Er na chyfeirir at unrhyw erthyglau penodol yn y Memorandwm Esboniadol hwn, roedd y Memorandwm Esboniadol i Reoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Cymru) (Diwygio) 2020, yn mynd i'r afael â'r erthyglau canlynol o ran y Rheoliadau hynny: Erthygl 8 – yr hawl i barchu bywyd preifat a theuluol; Erthygl 11 – rhyddid i ymgynnull a chymdeithasu; ac Erthygl 1 o'r Protocol Cyntaf – gwarchod eiddo.

Mae'n ymddangos bod yr erthyglau a nodwyd uchod mewn perthynas â rheoliadau diwygio blaenorol, yn ymwneud â'r Rheoliadau hyn. At hynny, ymddengys fod erthygl 9 o'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol – rhyddid meddwl, cydwybod a chrefydd – yn ymwneud â rheoliad 4 o'r Rheoliadau hyn (sy'n diwygio rheoliad 8 o'r prif Reoliadau). Mae'r hawl hon yn hawl gymwysedig, sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ymyrryd ag arfer yr hawliau yn yr un modd ag erthyglau 8 ac 11 o'r Confensiwn Ewropeaidd. Mae'r Llywodraeth o'r farn y gellid eu cyfiawnhau at y diben o atal clefydau heintus rhag lledaenu a/neu bod yr ymyrraeth wedi'i chaniatáu ar y sail ei bod yn ceisio nod cyfreithlon, sef amddiffyn iechyd y cyhoedd, a'u bod yn gymesur.

Mae angen ymateb gan y Llywodraeth i egluro pa erthyglau penodol y mae Llywodraeth Cymru yn eu hystyried sy'n ymwneud â'r Rheoliadau hyn, ac er mwyn rhoi rhesymau ychwanegol i egluro pam mae Llywodraeth Cymru o'r farn y gellid cyfiawnhau ymwneud â'r hawliau unigol hyn at ddibenion y Rheoliadau hyn.

2. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion neu bolisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

Gwneir y Rheoliadau hyn – yn yr un modd â'r prif Reoliadau a'r rheoliadau diwygio blaenorol – wrth arfer y pwerau a roddir i Weinidogion Cymru gan adrannau 45C(1) a (3)(c), 45F(2) a 45P o Ddeddf 1984. Yn wahanol i'r Rheoliadau Cau Busnes a'r Rheoliadau Busnesau Hamdden, nid yw Gweinidogion Cymru wedi dibynnu ar y pŵer galluogi sydd wedi ei gynnwys yn adran 45C(4)(d) o Ddeddf 1984. Mae adran 45C(4)(d) o Ddeddf 1984 yn galluogi Gweinidogion Cymru i gynnwys cyfyngiad neu ofyniad arbennig mewn rheoliadau. At y dibenion hyn, cyfyngiad neu ofyniad arbennig yw cyfyngiad neu ofyniad y gellir ei osod gan ynad heddwch yn rhinwedd adran 45G(2), 45H(2) neu 45I(2) o Ddeddf 1984. Mae'r cyfyngiadau a'r gofynion hynny'n cynnwys cau mangre (adran 45I(2)(a) o Ddeddf 1984).

Cafodd hepgor adran 45C(4)(d) o Ddeddf 1984 o'r rhestr o bwerau galluogi y mae Gweinidogion Cymru yn dibynnu arnynt, ei godi fel pwynt technegol a oedd angen esboniad pellach. Cafwyd ymateb Llywodraeth Cymru i'r pwynt ar ôl i'r Pwyllgor ystyried y rheoliadau diwygio blaenorol. Ar yr un pryd, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ymateb i'r pwynt a godwyd mewn perthynas â'r prif Reoliadau, a oedd yn destun adroddiad i'r Aelodau a ystyriwyd gan y Cyfarfod Llawn.

Nododd ymateb Llywodraeth Cymru i'r prif Reoliadau, mewn perthynas â phwerau galluogi eu barn fel a ganlyn:

"ni fyddai'n ddefnyddiol nac yn gywir cyfeirio at adran 45C(4) o Ddeddf 1984 mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. Mae'r enghreifftiau a roddir yn yr is-adran honno yn benodol ac nid ydynt

yn adlewyrchu natur bellgyrhaeddol y darpariaethau o sylwedd yn y Rheoliadau; darpariaethau yr ystyriwn eu bod yn angenrheidiol ac yn gymesur yng ngoleuni natur yr argyfwng iechyd presennol ac yn unol â'r math o ddarpariaeth a ragwelwyd gan Senedd y Deyrnas Unedig pan ddeddfodd Ran 2A o Ddeddf 1984."

Mae ymateb Llywodraeth Cymru yn glir ac yn ddefnyddiol iawn, gan nodi y ffordd y cafodd adrannau 45C(1) a (3)(c) o Ddeddf 1984 eu drafftio fel pwerau galluogi eang ac nad oes angen nodi adran 45C(4)(d) o Ddeddf 1984 yn benodol.

Yn wyneb yr ymateb defnyddiol hwnnw, yr unig fater sy'n weddill yw bod y dull a gymerwyd wrth ddibynnu ar bwerau galluogi ar gyfer y Rheoliadau hyn, a'r prif Rheoliadau a'r rheoliadau diwygio blaenorol, yn wahanol i'r hyn a gymerwyd mewn perthynas â'r Rheoliadau Cau Busnes a'r Rheoliadau Cau Busnesau Hamdden. Nid yw hynny'n effeithio ar ddilysrwydd y Rheoliadau hyn mewn unrhyw ffordd, ond mae'n arwain at anghysondeb rhwng y dull gweithredu yn y Rheoliadau hyn a'r dull yn y Rheoliadau Cau Busnes (sydd bellach wedi'u dirymu) a'r Rheoliadau Cau Busnesau Hamdden.

Mae angen ymateb y Llywodraeth mewn perthynas â'r anghysondeb rhwng pwerau galluogi y dibynnir arnynt yn rheoliadau Llywodraeth Cymru.

Y goblygiadau yn sgil gadael yr Undeb Ewropeaidd.

Ni nodwyd unrhyw oblygiadau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Ymateb y Llywodraeth

Mae angen ymateb gan Lywodraeth Cymru.

Trafodaeth y Pwyllgor

Trafododd y Pwyllgor yr offeryn yn ei gyfarfod ar 11 Mai 2020 ac mae'n cyflwyno adroddiad i'r Senedd yn unol â'r pwyntiau adrodd uchod.

